

EL LLENGUATGE

Veure-s'hi

És ben sabut que certs verbs de percepció, com és ara *veure* i *sentir*, als quals cal afegir els que provenen de l'argot o llenguatge de la murralla, com *clissar*, *filustrar* i *guipar*, gaïrebé tots ells transitius, esdevenen intransitius amb l'adjunció o reforç de la partícula pronominal *hi*, la qual no substitueix o representa aleshores cap complement. Així, al costat de les frases *Va veure un conill*, *Ha sentit un soroll* i *Ja l'han clissat*, en què aquests verbs són usats transitivament, és a dir, amb un complement directe, tenim *Hi veu molt poc*, *No hi senten* i *Hi clissa més que tu*, amb els mateixos verbs usats intransitivament, sense cap complement d'objecte, si es vol, dit encara altrament, usats en sentit absolut. En el cas de *guipar*, almenys segons l'ús que n'hem conegut, és ja normalment un verb intransitiu, equivalent a *mirar* (en sentit absolut), i amb l'adjunció de la partícula *hi* esdevé un equivalent de *veure-hi*: *No s'hi val: tu guipes!* i *Pobre, no hi guipa*.

No cal dir que l'ús de *veure* i *sentir* com a verbs intransitius, és a dir, *veure-hi* i *sentir-hi*, consta a tots els diccionaris, però en canvi, tant el Diccionari Fabra com el de la Gran Enciclopèdia desconeixen el de *veure-hi* usat pronominalment, això és, amb el reforç d'un segon pronom, el corresponent a les formes reflexives. Al costat de *veure-hi*, doncs, hauríem d'admetre *veure-s'hi*, amb un valor força dife-

rent. El Diccionari Fabra no defineix *veure-hi*: es limita a dir que *veure* es pot usar en sentit absolut (és a dir, sense complement d'objecte) i a il·lustrar aquest ús amb exemples: *Els orbs no hi veuen*, *No veure-hi gota*, etc. El Diccionari de l'Enciclopèdia ja diu que *veure-hi* significa «posseir el sentit de la vista». Efectivament, en canvi, *veure-s'hi* vol dir «veure-hi perquè no hi ha res, normalment manca de claror, que ho privi». Molt sovint, tant *veure-hi* com *veure-s'hi* són usats en frases negatives: si diem *No hi veu* és perquè ha perdut la vista (potser momentàniament) i si diem *No s'hi veu* és perquè no hi ha prou claror. Avui hi ha qui, per influència del castellà, diu *No veig res* en lloc de *No m'hi veig*. Hom pot no veure res a plena llum, perquè no hi ha res a veure, o perquè no encerta a descobrir el que voldria veure, però si es troba a les fosques ha de dir que no s'hi veu. Hi ha, d'altra banda, la frase impersonal *No s'hi veu* amb què indiquem l'absència de claror, equivalent a

Albert Jané